

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: Oct/Nov.-2023**Sociology (Optional) Paper-XVI****SOCO16: Urban Sociology****Day and Date: Wednesday, 13/12/2023****Total Marks: 60****Time: 2.30 PM To 4.30 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ..... wrote the book 'principles of rural-urban sociology ' .
A) MacIver-Page B) Guist and Gilbert C) Shrinivas D) Sorokin & Zimmarman
- 2 The concept of rural-urban continuity was introduced by.....
A) Robert Redfield B) Nail Smelser C) Karl Marks D) Jefri Alexander
- 3 Luis Worth mentioned..... characteristics of urbanism.
A) 5 B) 4 C) 3 D) 6
- 4 The most populous villages are called.....
A) Village B) Tribal C) City D) None of these
- 5 According to..... urbanism is a way of life that is not limited to cities & towns but spreads from the metropolis.
A) Nails Anderson B) William Scot C) Luis Worth D) None of these
- 6 .....defines Urbanization as the process of transformation of rural communities into urban communities.
A) Luis Worth B) E.E.Burgel C) William Scot D) Chandrakant Khandagale
- 7 .....is considered as sign of economic development.
A) Urbanization B) socialization C) Globalization D) Industrialization
- 8 .....view Urbanization as the spread of civil behaviour patterns & ways of thinking.
A) William Scot B) Mizruchi C) Paul Midiz
- 9 Luis Worth considers Urbanization as a.....
A) Process B) Conversation C) Reaction D) None
- 10 The Tisco steel factory in Jamshedpur was started in.....
A) 1922 B) 1912 C) 1911 D) 1910
- 11 About..... percent of India's urban population lives in slums.
A) 30-35 B) 35-40 C) 50 D) 50 to 60
- 12 A slum is defined by.....as an area of a city where housing conditions are of low standard.
A) E.E.Burgel B) Karl Marks C) Luis Worth D) Auguste Compte
- 13 Walmiki-Ambedkar Awas Yojana was started in the year.....
A) 2001 B) 2002 C) 2003 D) 2004

14 After..... decibels the sound becomes unbearable.

A)20dB B) 30dB C) 80dB D) 70dB

15 The water pollution control and prevention act was passed in.....year.

A)1974 B) 1975 C) 1978 D) 1980

Q.2.Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 Write meaning and definition of urban community.

2 Urbanism

3 Write the reasons for Urbanization.

4 Write the cause of slum problem.

Q.3.Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 Write characteristics of Luis Worth's urbanism.

2 Write the effects of Urbanization on the institute of marriage.

3 Write the causes of drug addiction.

4 Write the meaning and definition of prostitution.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 Write Sorokin and Zimmarman's difference of rural and urban society.

2 Write the causes of environmental pollution.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 Principles of rural-urban sociology हा ग्रंथ.....यांनी लिहिला.

अ) मॅकआईवर-पेज ब) गिस्ट व गिल्बर्ट क) श्रीनिवास ड) सोरोकिन व झिमर्मण

2 ग्रामीण - नागर सातत्य ही संकल्पना.....यांनी मांडली.

अ) रॉबर्ट रेडफिल्ड ब) नेल स्मेलसर क) कार्ल मार्क्स ड) जेफ्री अलेक्झांडर

3 लुईस वर्थ यांनी नगरवादाची.....वैशिष्ट्ये सांगितली.

अ) पाच ब) चार क) तीन ड) सहा

4 जास्त लोकसंख्येच्या वस्तीस.....म्हणतात.

अ) ग्राम ब) आदिवासी क) शहर ड) यापैकी नाही

5 .....मते नगरवाद ही एक जीवनपद्धती आहे जी केवळ शहर आणि नगर यांच्यापूर्तीच मर्यादित नाही तर तिचा प्रादुर्भाव महानगरणपासून होतो.

अ) नेल्स अँडरसन ब) विल्यम स्कॉट क) लुईस वर्थ ड) यापैकी नाही

6 ग्रामीण समुदायाचे नागर समुदायात रूपांतर होण्याच्या प्रक्रियेस नागरीकरण म्हणतात,ही व्याख्या.....यांची आहे.

अ) लुईस वर्थ ब) ई. ई.बर्गेल क) विल्यम स्कॉट ड) चंद्रकांत खंडागळे

- 7 .....हे आर्थिक विकासाचे लक्षण मानले जाते.
अ) नागरीकरण ब) समाजीकरण क) जागतिकीकरण ड) औद्योगिकीकरण
- 8 .....हे नागरीकरणास नागरी वर्तन प्रतिमांनाचा आणि विचार पद्धतींचा प्रसार होणे असे मानतात.
अ) विल्यम स्कॉट ब) मिझरूची क) पॉल मिडीज ड) यापैकी नाही
- 9 लुईस वर्थ यांनी नागरीकरण यास एक.....मानले आहे.
अ)प्रक्रिया ब) संवाद क) अभिक्रिया ड) यापैकी नाही
- 10 जमशेदपुरमध्ये टिस्को हा पोलाद कारखाना.....साली सुरू झाला.
अ) १९२२ ब) १९१२ क) १९११ ड) १९१०
- 11 भारतातील नागरी लोकसंख्येपैकी सुमारे.....टक्के लोकसंख्या गलिच्छ वस्तीत राहते.
अ) ३०-३५% ब) ३५-४०% क) ५०% ड) ५०-६०%
- 12 गलिच्छ वस्ती शहरातील असे क्षेत्र असते की जेथील निवासाची स्थिती निम्न दर्जाची असते ही व्याख्या.....यांनी केली.
अ) ई. ई.बर्गेल ब) कार्ल मार्क्स क) लुईस वर्थ ड) ऑगस्त कॉम्प्ट
- 13 वाल्मिकी - आंबेडकर आवास योजना.....साली सुरू केली.
अ) २००१ ब) २००२ क) २००३ ड) २००४
- 14 ..... डेसिबल नंतरचा ध्वनी असह्य होतो.
१) ५०dB ब) ६० dB क) ८० dB ड) ७०dB
- 15 जल प्रदूषण नियंत्रण व प्रतिबंध कायदा.....साली संमत झाला.
१) १९७४ ब) १९७५ क) १९७८ ड) १९८०

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 नागर समुदाय अर्थ आणि व्याख्या लिहा.
- 2 नगरवाद
- 3 नागरीकरणाची कारणे लिहा.
- 4 गलिच्छ वस्तीच्या समस्येची कारणे लिहा.

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 लुईस वर्थ यांची नगरवादाची वैशिष्ट्ये लिहा.
- 2 नागरीकरणाचे विवाह संस्थेवरील परिणाम लिहा .
- 3 मादकद्रव्यसक्तीची कारणे लिहा.
- 4 वेश्या व्यवसायाचा अर्थ व व्याख्या लिहा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 सोरोकीन व झिमर्मन यांनी ग्रामीण व नागर समाजात केलेले भेद लिहा.
- 2 पर्यावरणीय प्रदूषणाची कारणे लिहा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: Oct/Nov.-2023

Sociology (Optional) Paper-XVI

SOCO16: Urban Sociology

Day and Date: Wednesday, 13/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

- 1 Principles of rural-urban sociology हा ग्रंथ.....यांनी लिहिला.
अ) मॅकआईवर-पेज ब) गिस्ट व गिल्बर्ट क) श्रीनिवास ड) सोरोकिन व झिमर्मण
- Option 4
- 2 ग्रामीण - नागर सातत्य ही संकल्पना.....यांनी मांडली.
अ) रॉबर्ट रेडफिल्ड ब) नेल स्मेलसर क) कार्ल मार्क्स ड) जेफ्री अलेक्झांडर
- Option 1
- 3 लुईस वर्थ यांनी नगरवादाची.....वैशिष्ट्ये सांगितली.
अ) पाच ब) चार क) तीन ड) सहा
- Option 3
- 4 जास्त लोकसंख्येच्या वस्तीस.....म्हणतात.
अ) ग्राम ब) आदिवासी क) शहर ड) यापैकी नाही
- Option 3
- 5 .....मते नगरवाद ही एक जीवनपद्धती आहे जी केवळ शहर आणि नगर यांच्यापूर्तीच मर्यादित नाही तर तिचा प्रादुर्भाव महानगरणपासून होतो.
अ) नेल्स अँडरसन ब) विल्यम स्कॉट क) लुईस वर्थ ड) यापैकी नाही
- Option 1
- 6 ग्रामीण समुदायाचे नागर समुदायात रूपांतर होण्याच्या प्रक्रियेस नागरीकरण म्हणतात,ही व्याख्या.....यांची आहे.
अ) लुईस वर्थ ब) ई. ई.बर्गेल क) विल्यम स्कॉट ड) चंद्रकांत खंडागळे
- Option 2
- 7 .....हे आर्थिक विकासाचे लक्षण मानले जाते.
अ) नागरीकरण ब) समाजीकरण क) जागतिकीकरण ड) औद्योगिकीकरण
- Option 1
- 8 .....हे नागरीकरणास नागरी वर्तन प्रतिमांनाचा आणि विचार पद्धतींचा प्रसार होणे असे मानतात.
अ) विल्यम स्कॉट ब) मिझरूची क) पॉल मिडीज ड) यापैकी नाही
- Option 1
- 9 लुईस वर्थ यांनी नागरीकरण यास एक.....मानले आहे.
अ)प्रक्रिया ब) संवाद क) अभिक्रिया ड) यापैकी नाही
- Option 1
- 10 जमशेदपुरमध्ये टिस्को हा पोलाद कारखाना.....साली सुरू झाला.
अ) १९२२ ब) १९१२ क) १९११ ड) १९१०
- Option 3
- 11 भारतातील नागरी लोकसंख्येपैकी सुमारे.....टक्के लोकसंख्या गलिच्छ वस्तीत राहते.
अ) ३०-३५% ब) ३५-४०% क) ५०% ड) ५०-६०%
- Option 2
- 12 गलिच्छ वस्ती शहरातील असे क्षेत्र असते की जेथील निवासाची स्थिती निम्न दर्जाची असते ही व्याख्या.....यांनी केली.
अ) ई. ई.बर्गेल ब) कार्ल मार्क्स क) लुईस वर्थ ड) ऑगस्ट कॉम्प्ट
- Option 1
- 13 वाल्मिकी - आंबेडकर आवास योजना.....साली सुरू केली.
अ) २००१ ब) २००२ क) २००३ ड) २००४
- Option 1
- 14 ..... डेसिबल नंतरचा ध्वनी असह्य होतो.
१) ५०dB ब) ६० dB क) ८० dB ड) ७०dB
- Option 3

15 जल प्रदूषण नियंत्रण व प्रतिबंध कायदा.....साली संमत झाला.

१) १९७४ ब) १९७५ क) १९७८ ड) १९८०

Option 1

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 नागर समुदाय अर्थ आणि व्याख्या लिहा.

Ans:

2 नगरवाद

Ans:

3 नागरीकरणाची कारणे लिहा.

Ans:

4 गलिच्छ वस्तीच्या समस्येची कारणे लिहा.

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 लुईस वर्थ यांची नगरवादाची वैशिष्ट्ये लिहा.

Ans:

2 नागरीकरणाचे विवाह संस्थेवरील परिणाम लिहा .

Ans:

3 मादकद्रव्यसक्तीची कारणे लिहा.

Ans:

4 वेश्या व्यवसायाचा अर्थ व व्याख्या लिहा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 सोरोकीन व झिंमर्मन यांनी ग्रामीण व नागर समाजात केलेले भेद लिहा.

Ans:

2 पर्यावरणीय प्रदूषणाची कारणे लिहा.

Ans:

*****